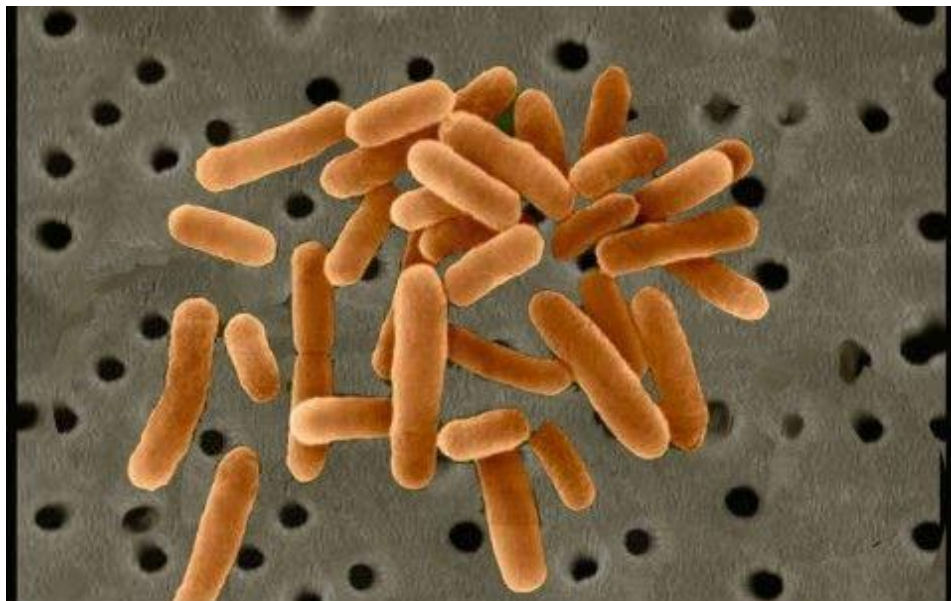

Od pneumonie k plicní fibróze

Fibrotizující intersticiální plicní procesy v intenzivní péči

Gabriela Jirásková, Peter Paluch*, Luděk Stehlík*

Anesteziologicko-resuscitační klinika 1.LF UK a TN, Praha

Pneumologická klinika 1. LF UK a TN, Praha*

Kroměříž 10. - 12. června 2015

Anamnéza

- Muž 48 let

OA: nevýznamná (art.hypertenze, hypothyreosa)

FA: Prestarium, Agen, Tenaxum

Abusus: 30 cig/den

- NO: týden virový respir.infekt, odeslán PL k přijetí na TRN pro 5 dnů trvající dušnost, kašel a febrilie (max.38.6 °C)

Příjem

Fyzikální nález: Oslabené dýchání vpravo s chrůpky při bazích

Laboratorní vyšetření:

Leuko $14,3 \cdot 10^9$,

Neu 85,4%,

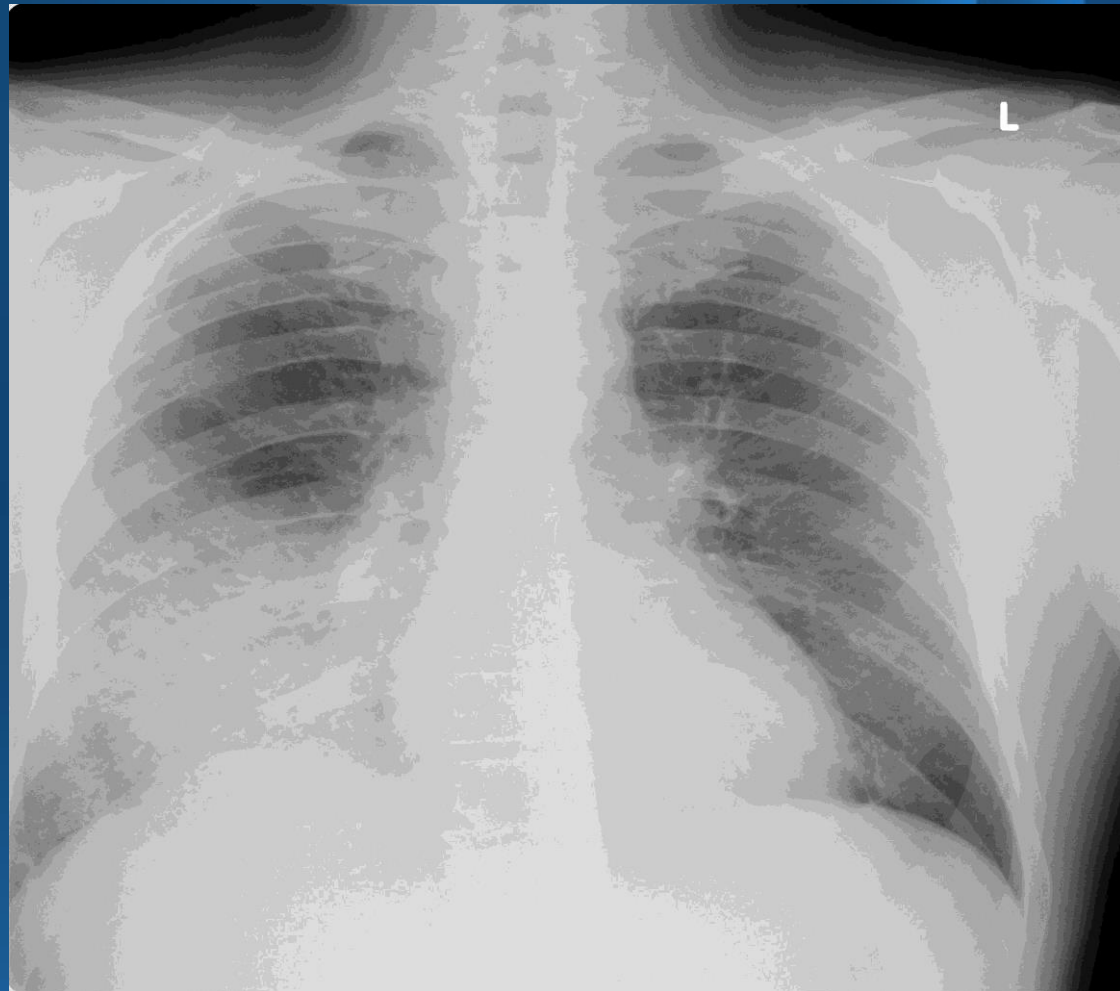
Lymfo 5%,

CRP 346,7 mg/l,

PCT 0,199 ug/l

RTG: infiltrát vpravo bazálně

Mikrobiol.: pouze pozit. Legionellový Ag v moči

Průběh Pneumologická klinika

Zákl.dg: Legionellová lobární komunitní pneumonie

ATB – clarithromycin, ciprofloxacin

Progrese parc. respirační insuficience, oxygenoterapie

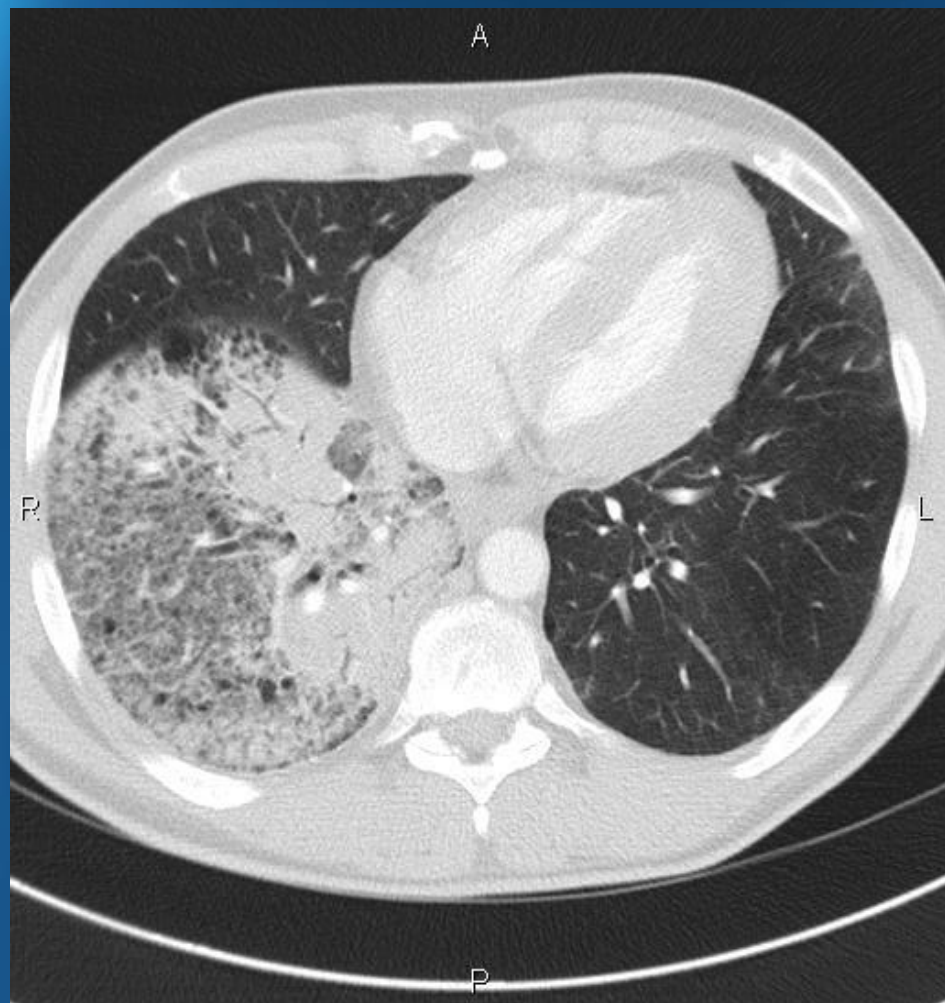
CT- hrudníku a plic - bilat. PE

TTE – PK 29 mm, zn.plicní HT 55mmHg, střední tri.insuf.

- JIP

CTAg

JIP Pneumologické kliniky

- Oxygenoterapie, LMWH

OTI+UPV, vasopresory, 1. změna ATB (clarithromycin, flukonazol, ceftriaxon)

Lab.: Elevace JT a AMS - susp.pankreatitida s cholecystitidou

- UPV 7 dnů, extubace, do 12 hod reOTI pro respir.insuf., UPV

2.změna ATB (clarithromycin, flukonazol, imipenem)

- překlad ARK

ARK

Analgoosedace

UPV FiO₂ 55%, PC 1,9 kPa, PEEP 1,3 kPa,

- Dýchání sklípkové, tišší, vlevo vrzoty difuzně
- Krevní plyny: pH 7,3, p_aCO₂ 8,13 kPa, p_aO₂ 11,5 kPa, Lac 0,4 mmol/l
- Oběh stabilní
- Diuréza > 1ml/kg/hod
- Afebrilní

ARK – 1.- 3.den

weaning UPV FiO₂ 35%, SpO₂ 98 %,

punkce levostranného fluidothoraxu ---> transudát

ATB

- pokles zánětlivých parametrů

LMWH

konzervativní terapie cholecystitidy

mikrobiol.nálezy negativní

ARK – 4.- 8.den

Zhrubělé dýchání, FiO_2 45% , PEEP 0,9 kPa, SpO_2 92-98%, pH 7,415, P_aO_2 10,8 kPa, P_aCO_2 6,51 kPa, Lac 0,8 mmol/l

Tracheostomie

ATB

Lab.: průtoková cytometrie: buněčný imunodeficit

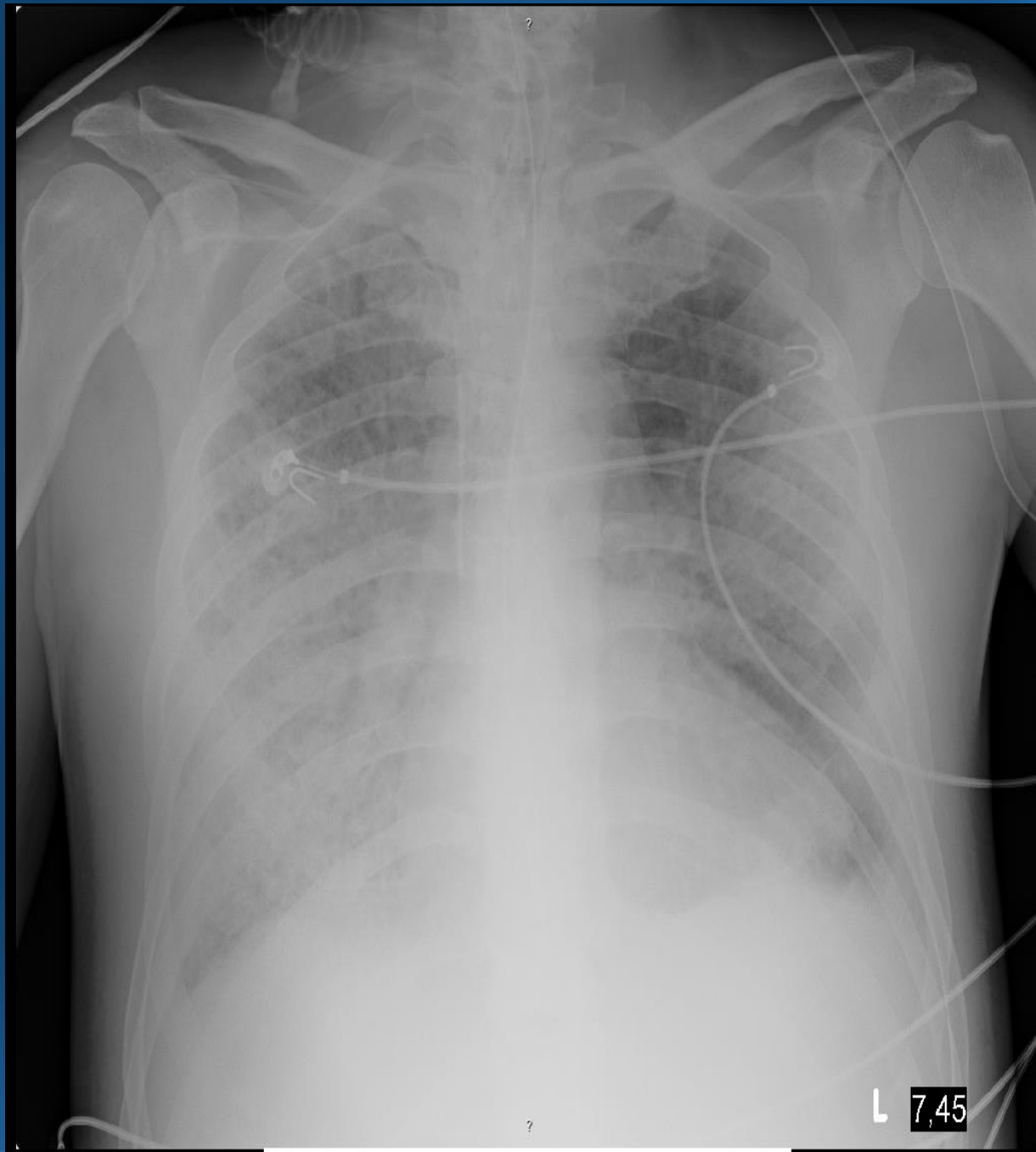
mikrobiol. negativní (PCR-Pneumocystis carinii neg)

CT: rozsáhlé plicní infiltráty bilat.,

BSK: zn. zánětu, purulentní sekrece z bazálních bronchů

ARK – 9.-14.den

FiO₂ 40...60%,
PEEP 1,0 kPa,
SpO₂ 88-92 %,

ARK – 15.-18.den

Další progrese respiračního selhání, FiO_2 70%, PEEP 1 kPa,
 SpO_2 88-91 %,

Lab.: CRP 83,8...167 mg/l, PCT 0,42...3,84 ug/l

Mikrobiol.-sputum->Klebsiella sp.

PCR BAL+krev: Klebsiella sp., Cladosporidium
cladosporioides, HSV-1, HSV -7, CMV, EBV

SONO břicha-známky cholecystitidy - konzervativní postup

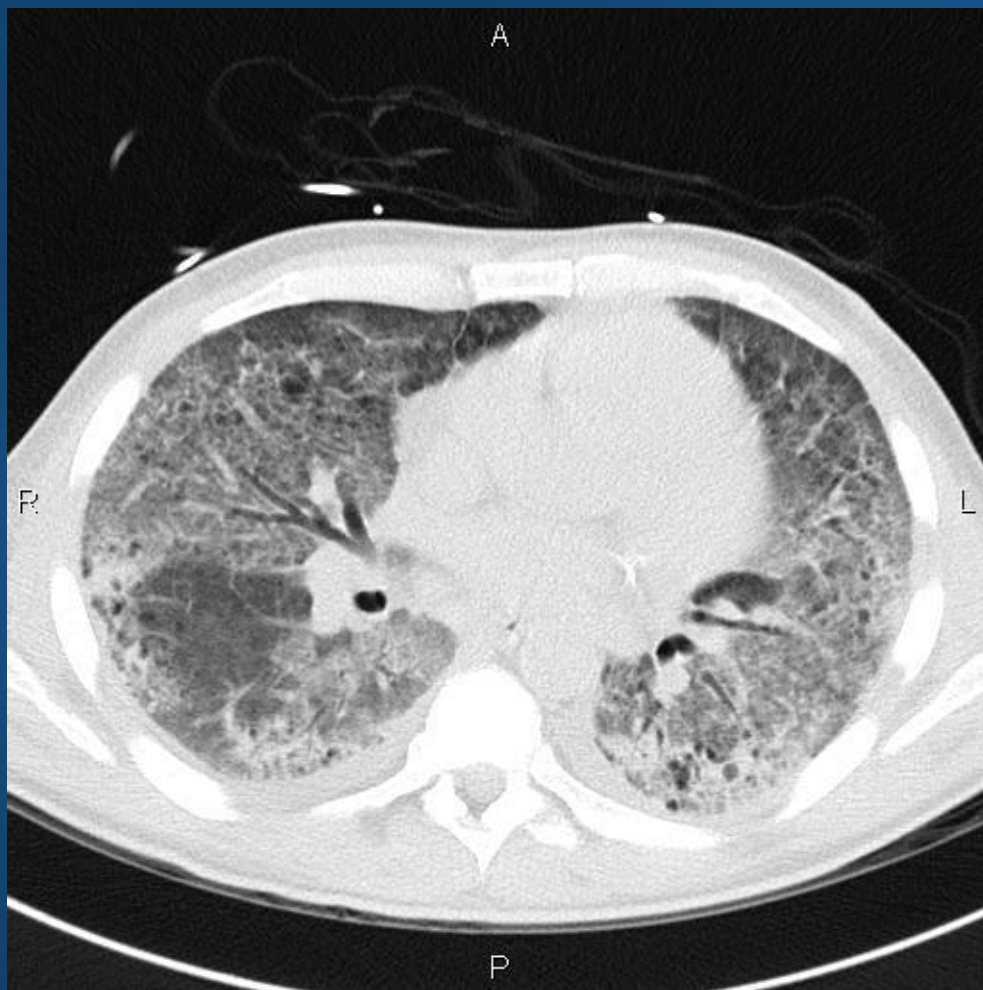
ARK – 19.den

CHCE z vit.indikace (gangrenózní cholecystitis)

ATB (cefoperazon-sulbactam, metronidazol,kolistin
acyklovir)

Postop. agresivní ventil.režim, FiO_2 90%

ARK – 19.-24. den

Kontaktována KARIM VFN a Transplantcentrum FNM
(VV ECMO není indikováno jako bridge to transplant,
nesplňuje indikační kritéria k Tx plic)

ARK – 25. - 32.den

terapeuticky neovlivnitelná hypoxemie, MODS

paliativní léčba

exitus

Pitevňí nález-histologie

Intersticiální plicňí fibróza

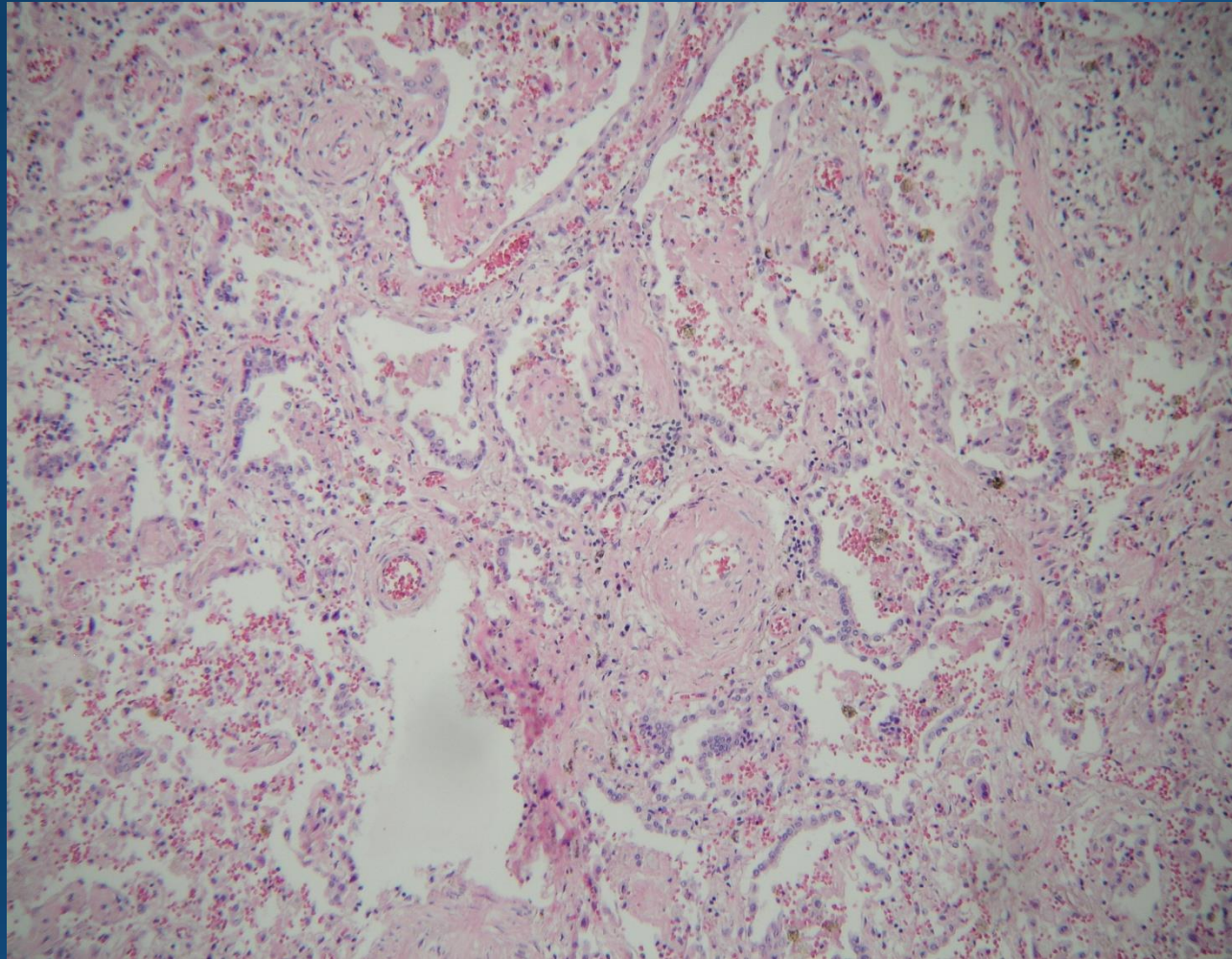
Alveoly : hyalinní
membrány, pěníté
makrofágy

Bronchy: katarální
bronchopneumonie

Interlobulární septa:
kulatobuněčný infiltrát

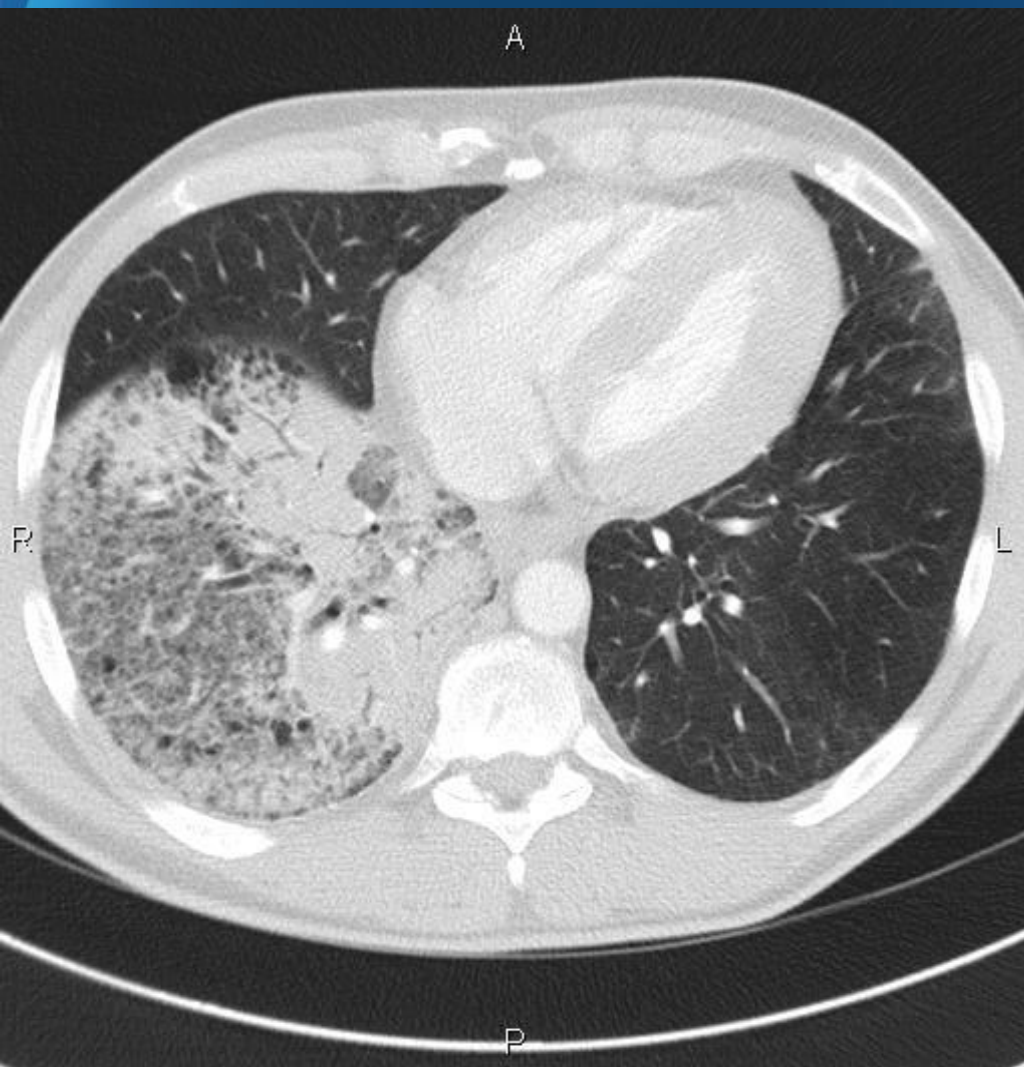
Cévy: místy obliterace
tromboemboly

Systémové onemocnění
pojiva nenalezeno

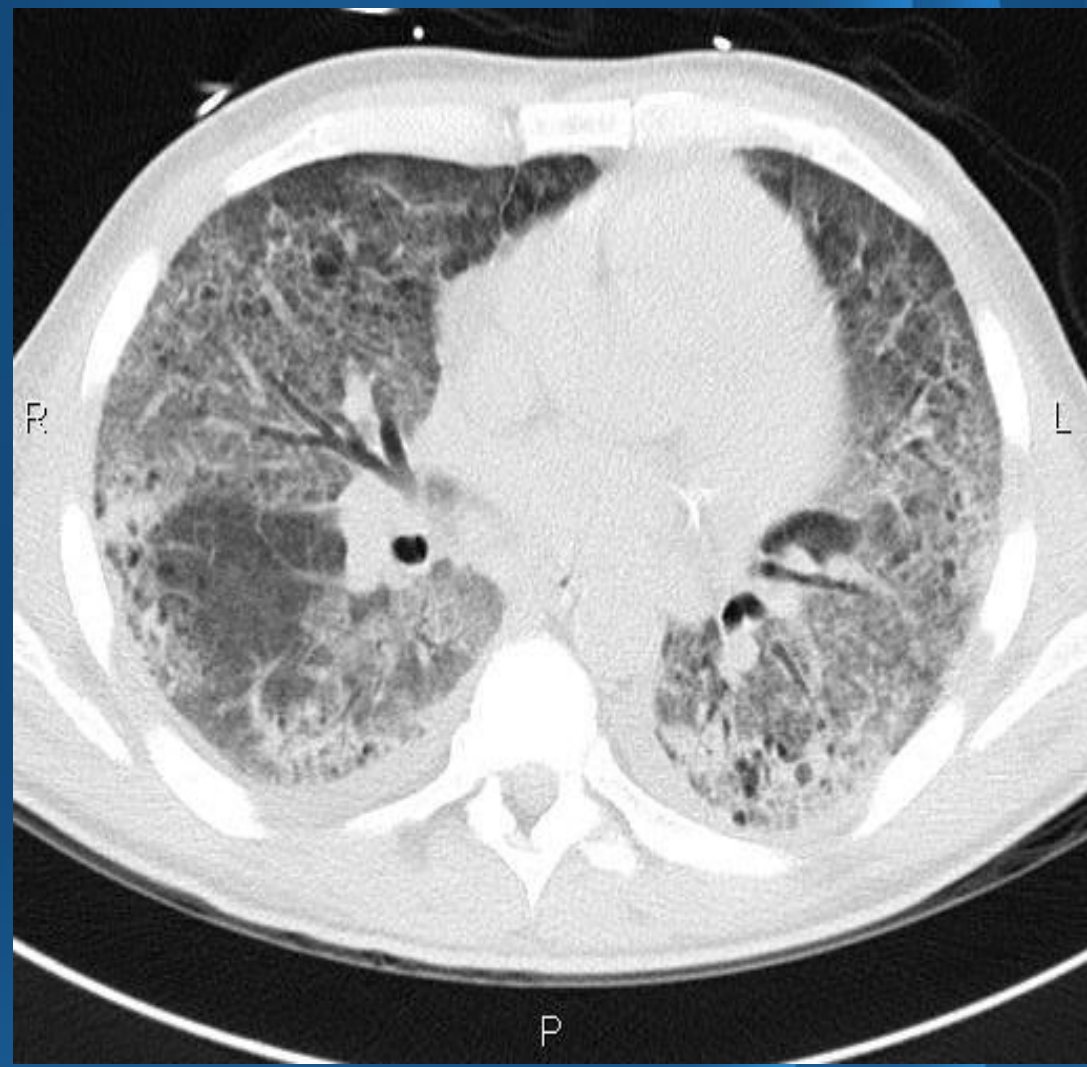

Snímek díky laskavosti MUDr.Mouchové – PAO TN

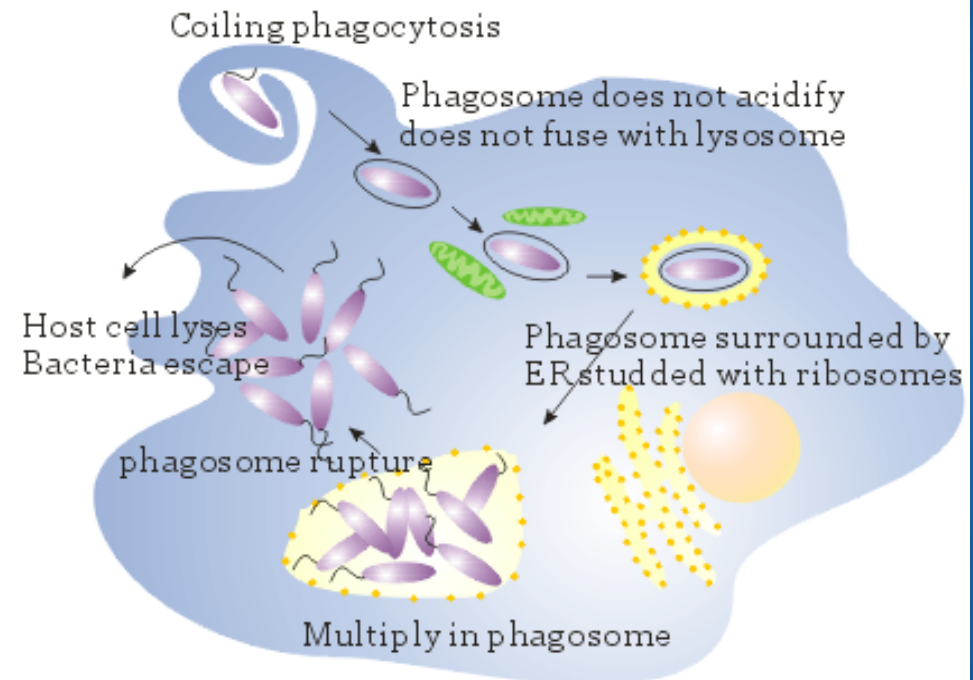
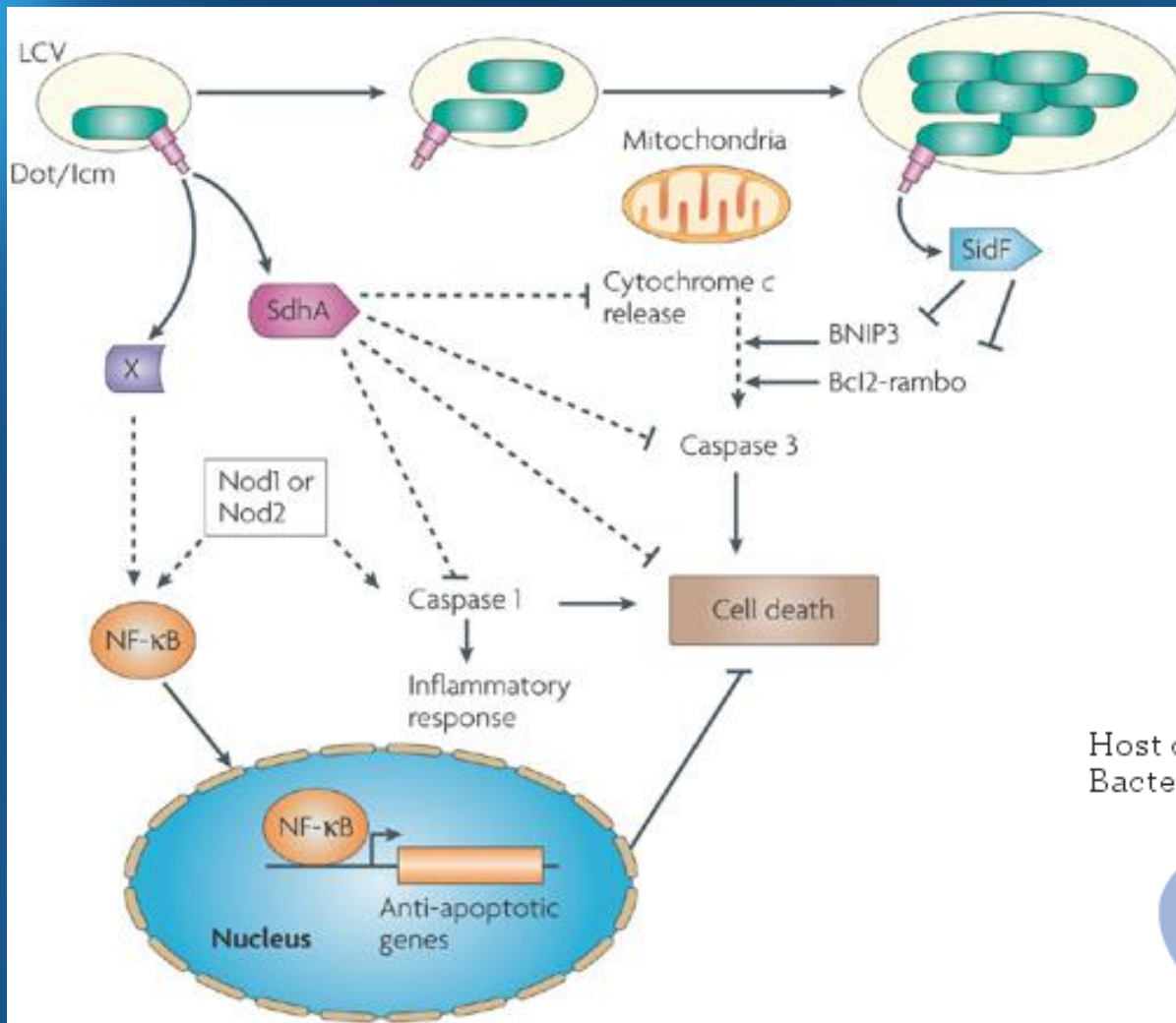

23.8.

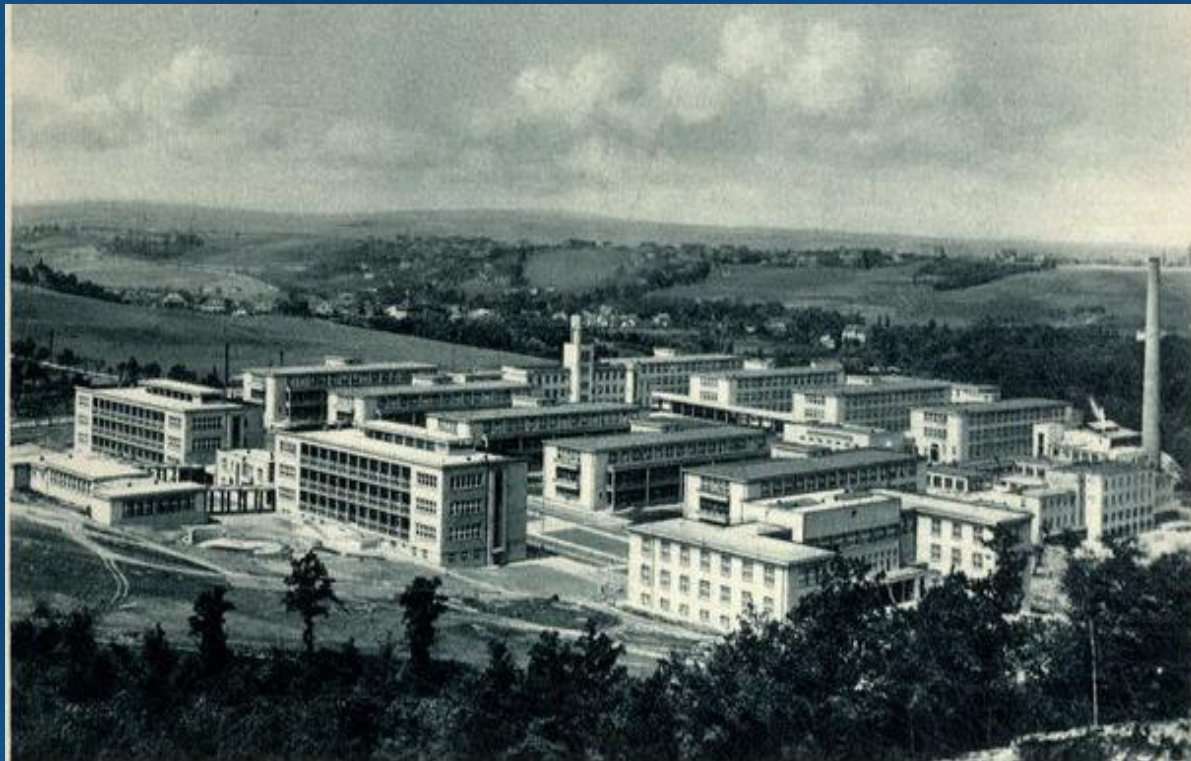
24.9.

Patofyziologie infekce Legionella pneumophilla

Část II.

Fibrotizující intersticiální plicní procesy v intenzivní péči

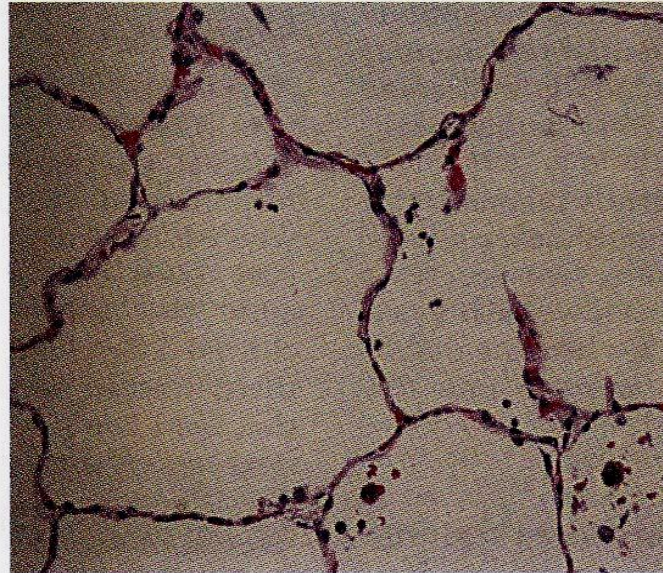

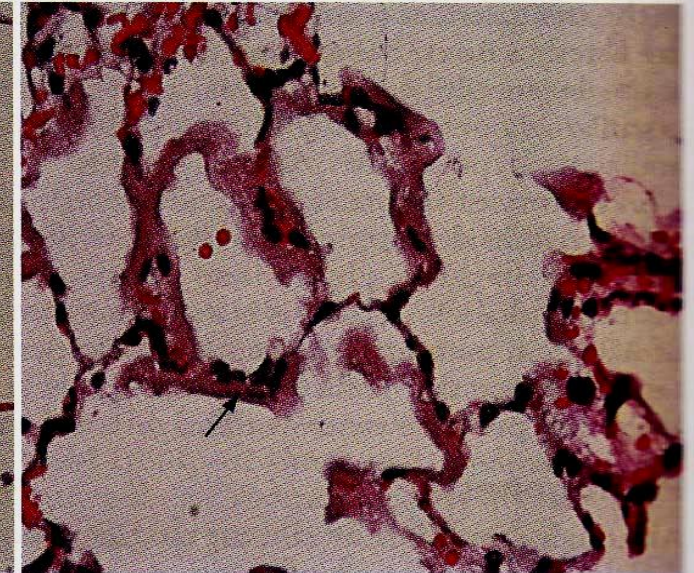
Úvod

Definice:
imunopatologické procesy probíhající převážně na úrovni plicního intersticia, které vedou k ireverzibilní přestavbě plicního parenchymu

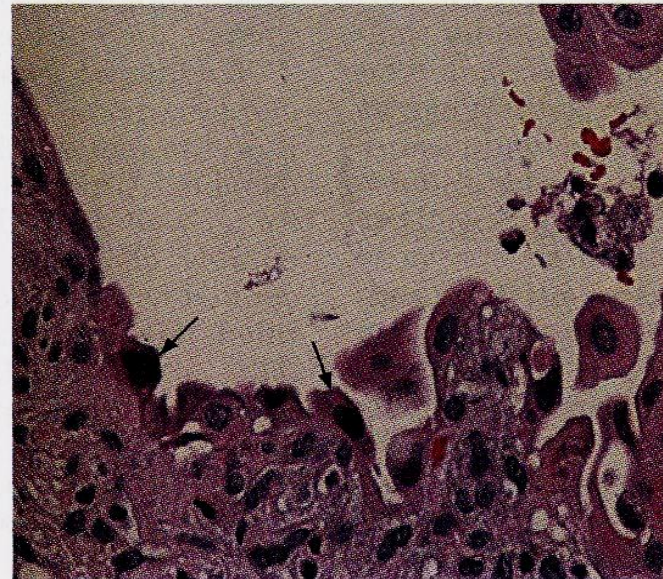
NORMAL

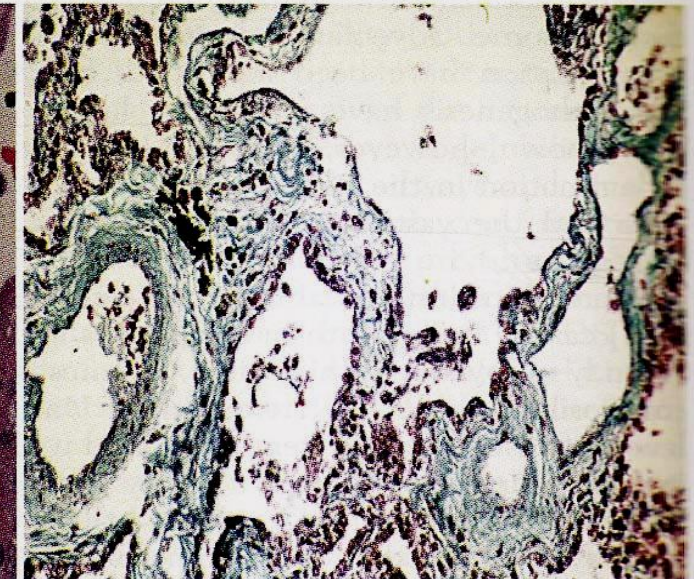
EXUDATIVE PHASE

PROLIFERATIVE PHASE

FIBROTIC PHASE

Etiopatogeneze fibroproliferativní odpovědi u ARDS

Porucha alveolokapilární membrány (lung injury)

Exsudace tekutiny – alveolární edém

Aktivace koagulačního systému

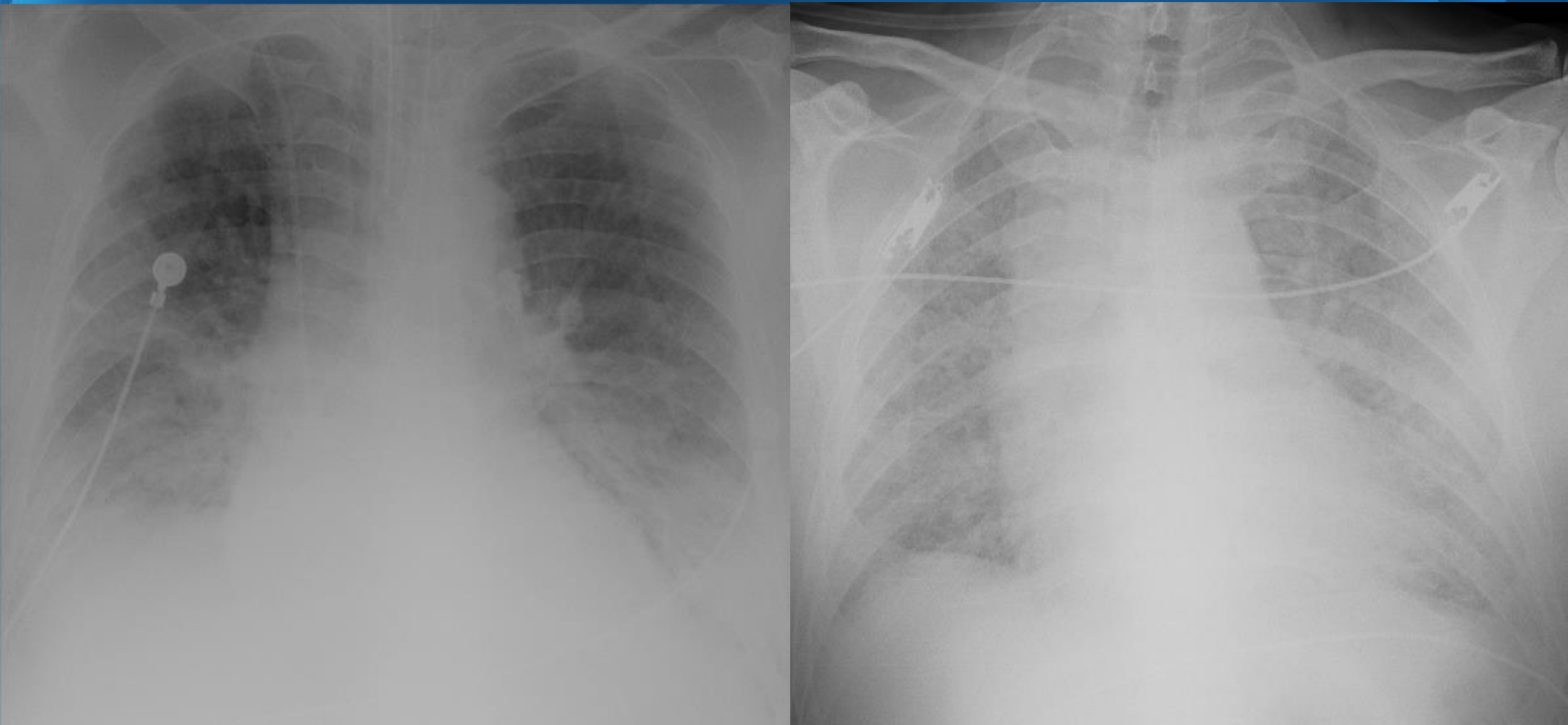
Produkce prozánětlivých cytokinů

Akumulace imunokompetentních buněk v alveolech a
plicním intersticiu s následným vyplavením
cytotoxických mediátorů

Fibroproliferativní způsob hojení plicního
parenchymu (myofibroblasty, produkce ECM)

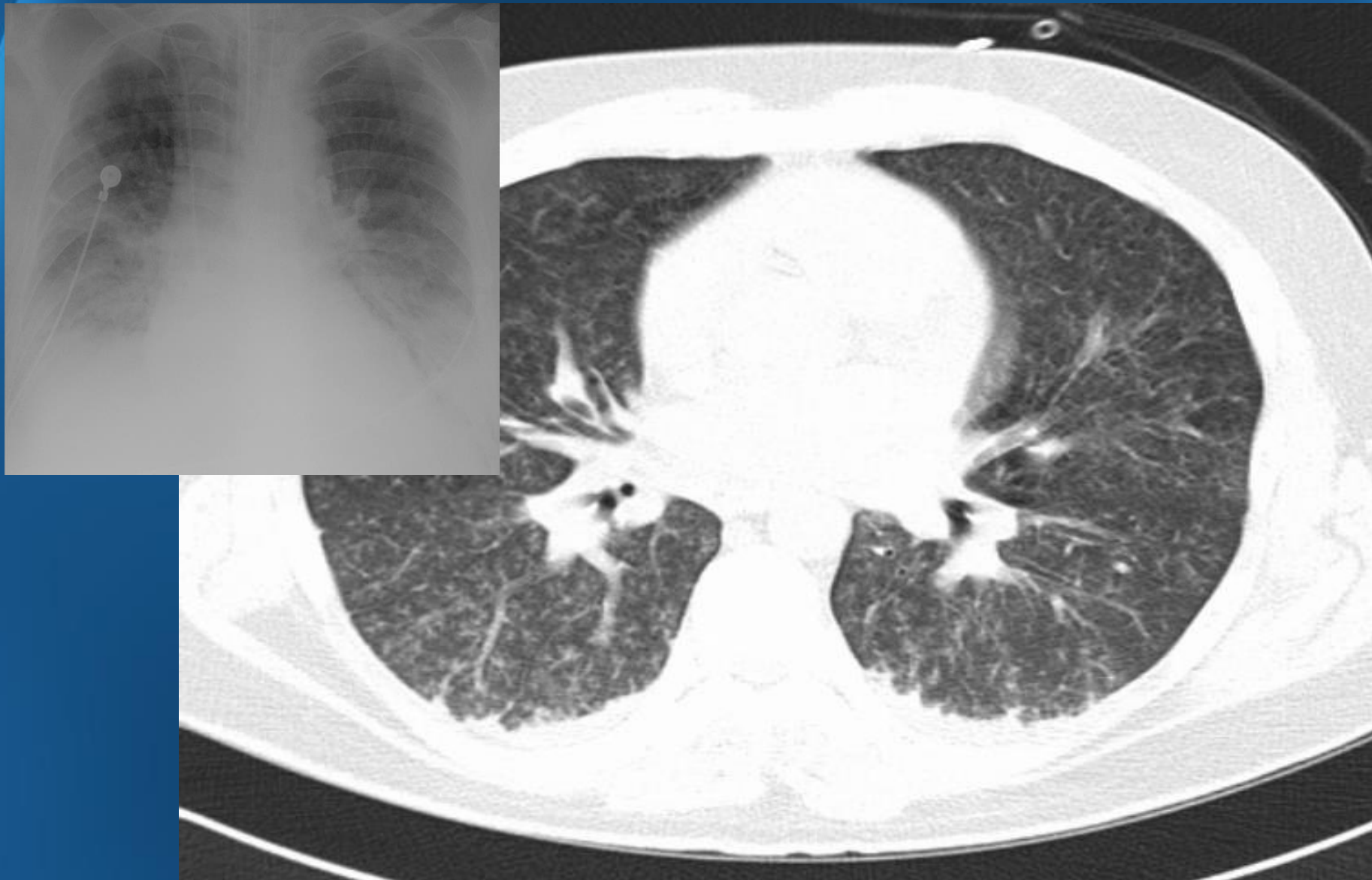
Amplifikace procesu mechanickou plicní ventilací
(další poškozování alveolů)

Diagnostika

RTG má omezený význam

Diagnostika

Pneumonie způsobená M. pneumoniae

Diagnostika

Idiopatická plicní fibróza

Diagnostický přístup, shrnutí

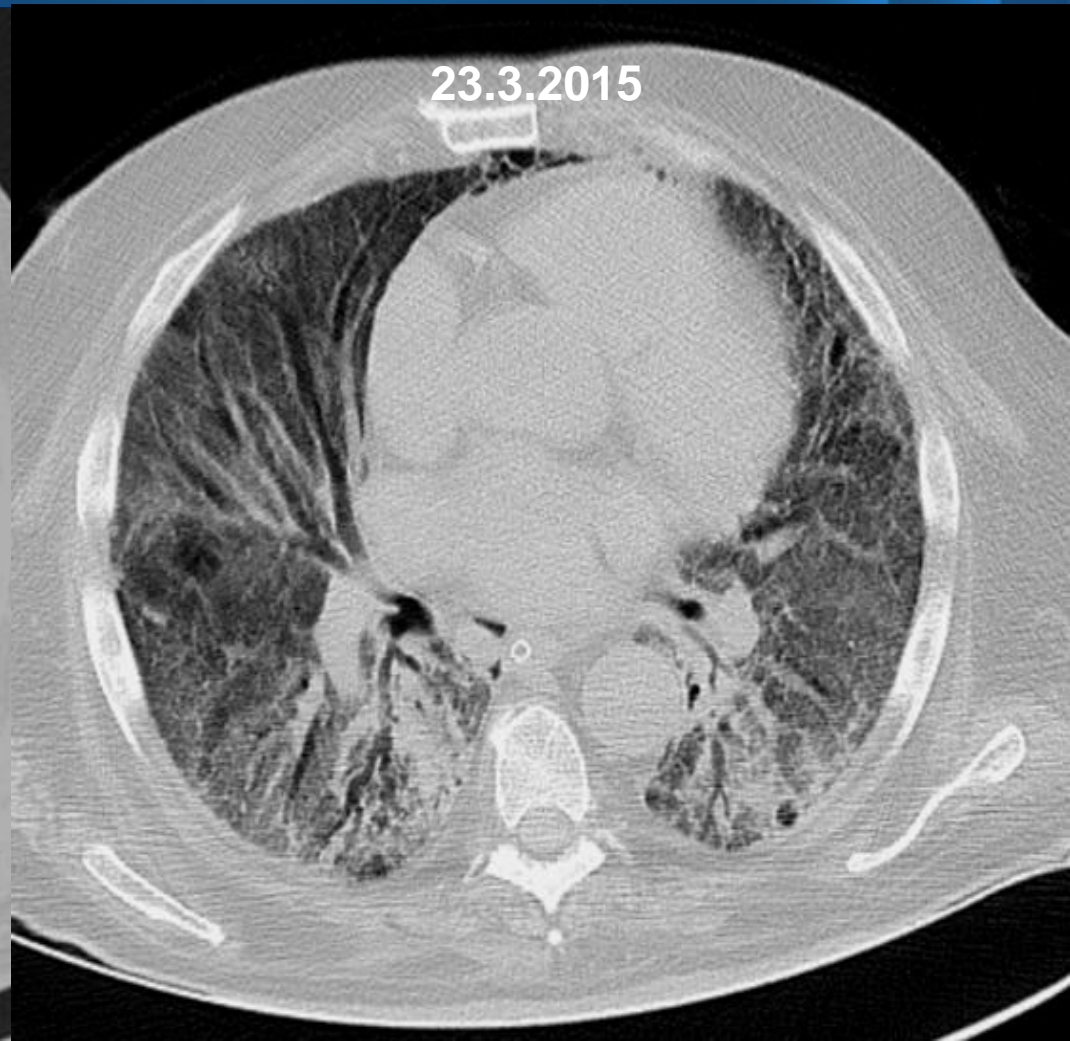
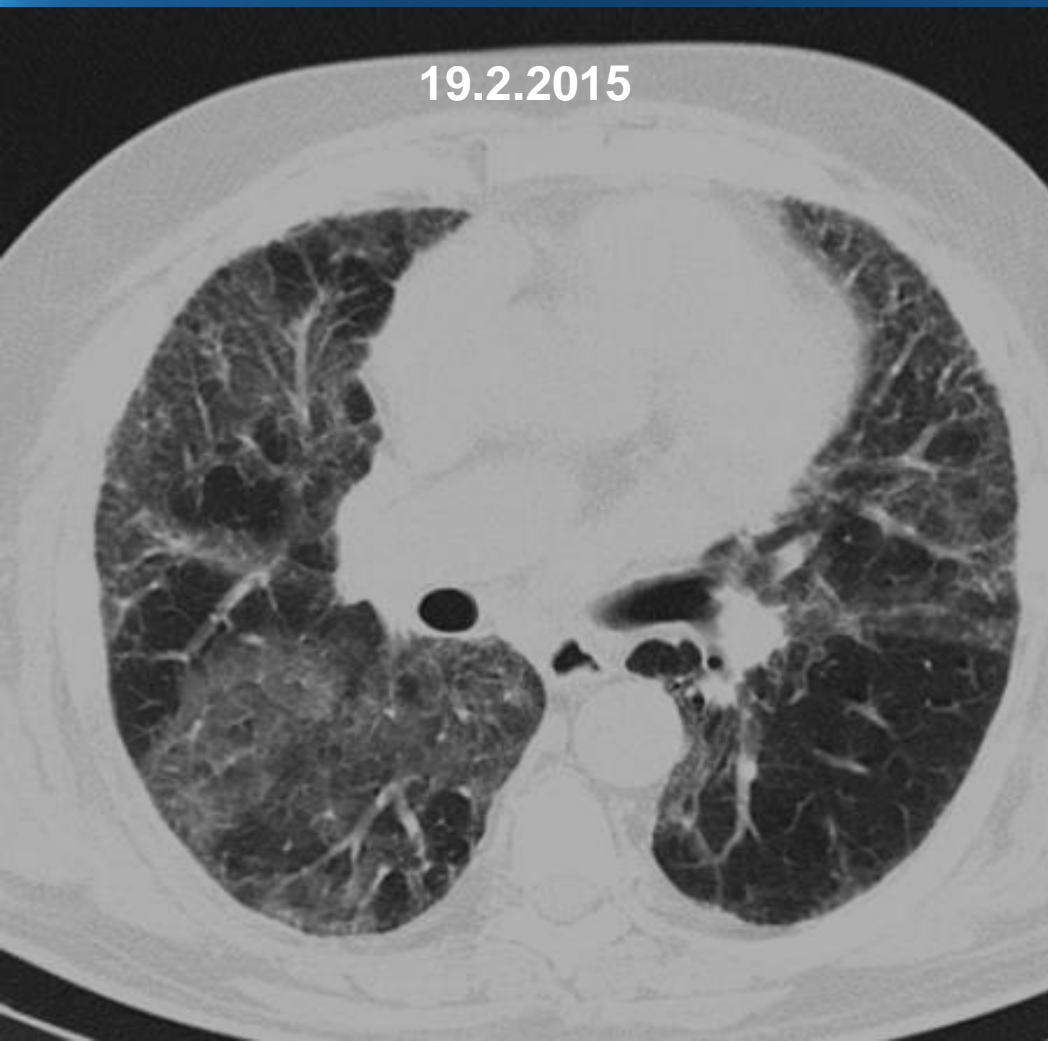
- Anamnéza, fyzikální nález
- HRCT hrudníku
- BRSK: BAL k evaluaci infektu, omezený význam v dif. dg., transbronchiální biopsie a kryobiopsie:
  - adenoCa s lepidickým růstem
  - Ca lymfangiopatie
  - AIP/ARDS (průkaz difuzního alv. postižení - DAD)
- vyšetření autoprotilátek (vyloučení systémové nemoci pojiva)
- chirurgická plicní biopsie, může však indukovat AE, a ne všichni jsou schopni jí podstoupit
- konzultace pneumologa 😊😊

Klinické situace

- **Rozvoj fibrotizujícího plicního procesu u pacientů s ARDS bez předchozího plicního onemocnění.**
- **Nemocný se známým intersticiálním plicním procesem a akutním respiračním selháním.**
- **Akutní exacerbace IPP.**

Rozvoj fibrotizujícího procesu u nemocného s virovou pneumonií

- 68 - letý muž s ARDS při infektu influenza A - virem
- 8 týdnů UPV, úmrtí

Rozvoj fibrotizujícího procesu u pacientů s ARDS

- Incidence ?
  - u 25 % přeživších snížení QOL, restriktivní porucha ventilace + HRCT obraz postižení intersticia (Burnham, Hyzy, Paine 2013)
- Fibroproliferativní aktivita prokazována u časného ARDS: zvýšená tvorba kolagenu, zvýšení TGF- β metodou BAL, fibroproliferace pozorovaná v odběrech TBB
  - průkaz excesivní fibroproliferace asociován se špatnou prognózou
- Nález bronchioloektázií a trakčních bronchiektázií na HRCT 7. den po stanovení dg. ARDS asociován s vyšší mortalitou. (Ichikado et al. 2007)
- Chybí markery umožňující rozlišit adekvátní fibroproliferativní aktivitu (hojení) od excesivní (fibrotizace).
- Není známo kdy (a ani přesně jak) toto v průběhu nemoci vyšetřovat.

Rozvoj fibrotizujícího procesu u pacientů s ARDS

- Kortikosteroidy (nízké dávky) - kontroverzní

Pokud časně - zkrácení doby UPV a pobytu na ICU, bez ovlivnění mortality, při pozdním nasazení (po 13. dnu) zhoršení prognózy (Meduri 2007)

- Zkušenosti s antifibrotickou léčbou u pacientů s ARDS nejsou.

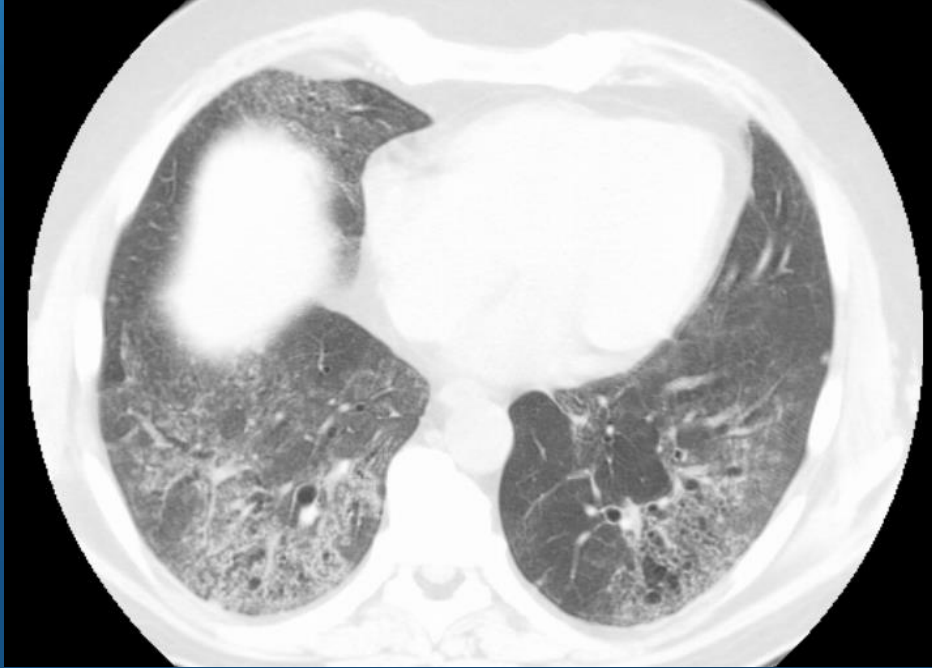

Klinické situace

Rozvoj fibrotizujícího plicního procesu u pacientů s ARDS bez předchozího plicního onemocnění.

- Nemocný se známým intersticiálním plicním procesem a akutním respiračním selháním.
- Akutní exacerbace IPP.

Pneumokoková pneumonie u pacienta s fibrotizujícím IPP v rámci RA

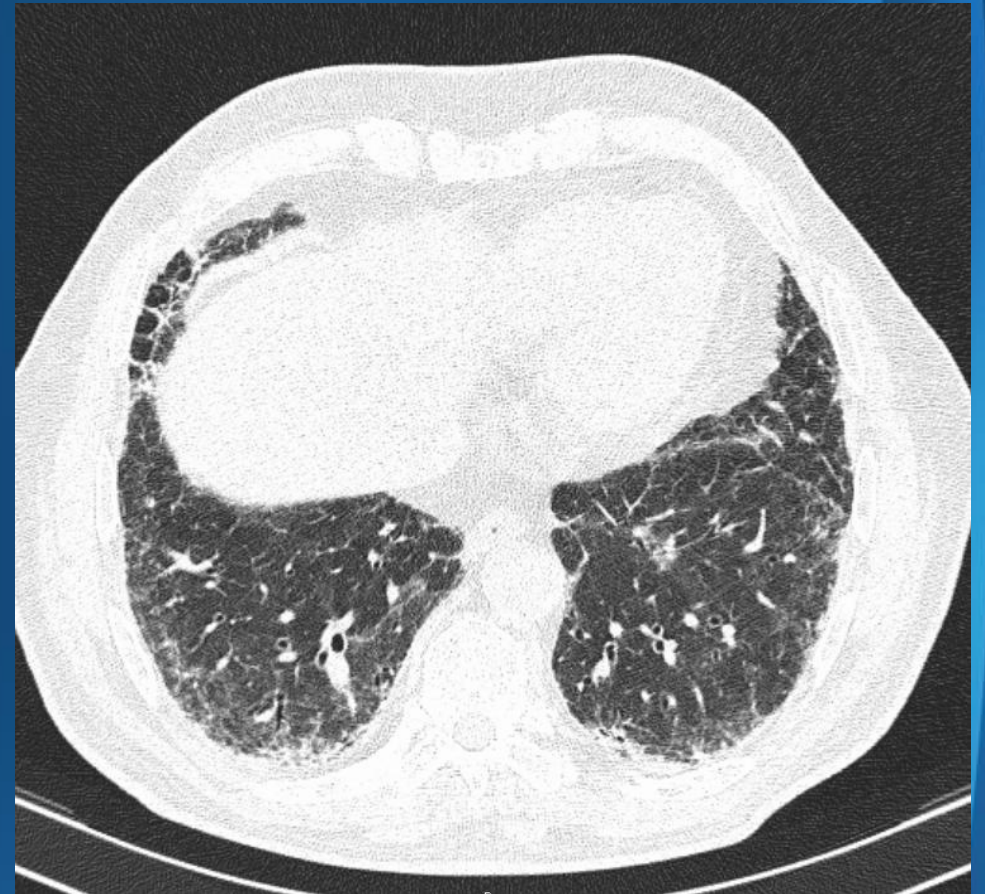
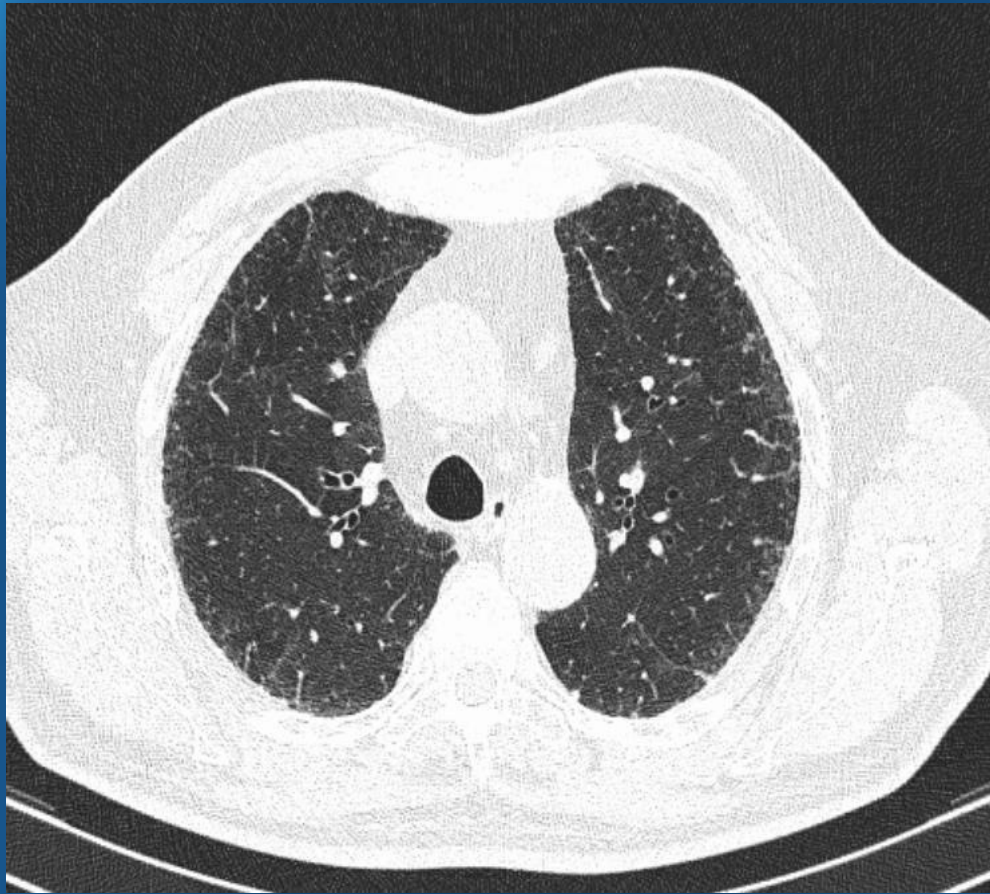

- Etiologie akutního respiračního selhání: infekce, kardiální selhání, plicní embolie, PNO, idiopatické (= AE IPP)
- pneumonie příčinou RI u 42 % nemocných s IPP přijímaných na ICU (Rangapa, Moran, Outcomes of patients admitted to the ICU with idiopathic pulmonary fibrosis; Crit Care Resusc 2009)
- prognóza nemocných obecně špatná, asi nezávislá na etiologii respiračního selhání

AE IPP

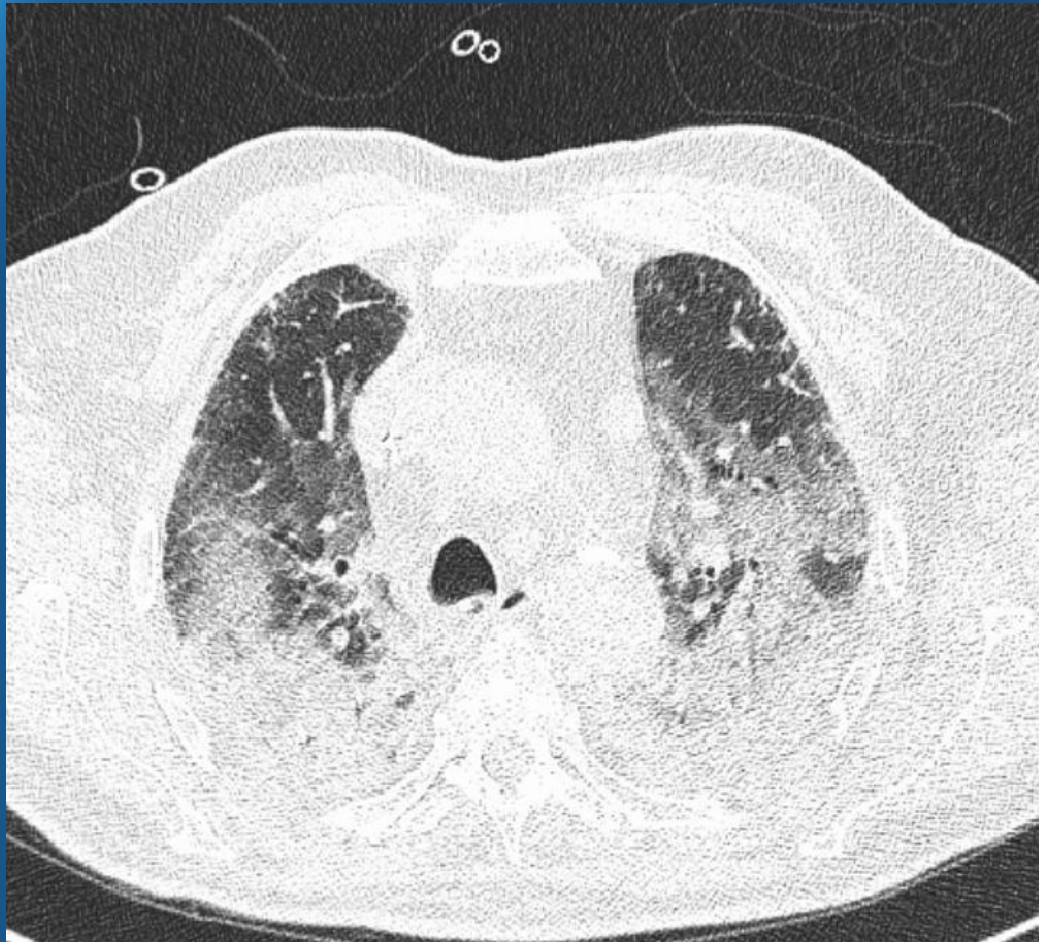
- Příhoda v průběhu fibrotizujícího IPP s náhlým zhoršením klinického stavu, plicních funkcí a radiologického nálezu, vyloučena: infekce, PE, srdeční selhání, PNO a jiné.
- Postihuje cca 10% pacientů s IPF.
- Možné vyvolávající faktory: chirurgická plicní biopsie, plicní a mimoplicní infekce, léky, radioterapie.

HRCT 2012 UIP/IPF

HRCT 2014 – AE IPF

Léčebné postupy u AE IPP

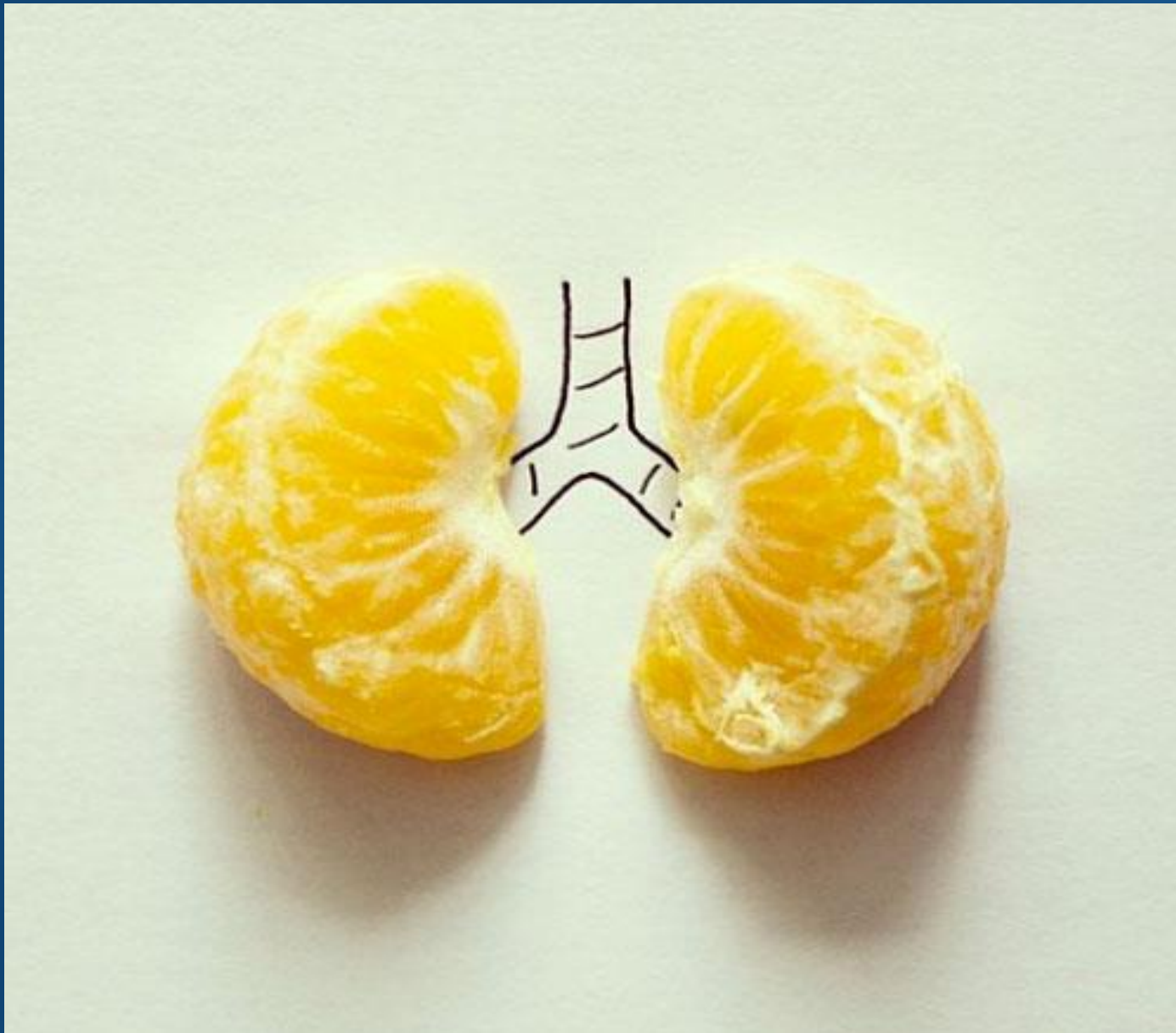
Lék	Doporučení
Kortikoidy- pulsní terapie nebo navýšit stávající dávku kortikoidů	+/-
Antibiotika léčebně nebo jako prevence infekce při závažné imunosupresi	+
Antivirotika, při prokázané virové infekci- PCR krev a BALT- CMV	+
Antimykotika jako prevence při závažné imunosupresi či při suspektní, případně prokázané, mykotické infekci	+
Cyklofosfamid v pulsech	-
Jiná imunosupresiva- cyklosporin A	-
Inhibitory neutrofilní elastázy- sivelestat	-
Antioxidační léky- superoxid dismutáza, acetylcystein	+/-
Antikoagulační léčba, dokud není vyloučena embolizace, pak prevence TEN	+
Podpora ventilace neinvazivní	+
Podpora ventilace invazivní	jen pro kandidáty LTx
Hemoperfuse	-

podle M.Vašáková: Akutní exacerbace intersticiálních plicních procesů, standard CPFS 2012

Prognóza

- Špatná u pacientů vyžadujících intenzivní léčbu pro respirační selhání.
- NIVS pravděpodobně vhodná pro méně těžce nemocné (APACHE II < 20).
- Pokud nutnost trvalé NIVS či intubace a UPV prognóza převážně infaustní (Gokay G, Why do patients with interstitial lung disease fail in the ICU? A 2–center cohort study. Resp Care 2013).

Děkujeme za pozornost.